

2. ÜNİTE HİKÂYE

“Yaşamı güzelleştiren, insanı hayata bağlayan, öz duygularla zenginleştiren; edebiyattır.”

Suut Kemal YETKİN

[12.Sınıf Edebiyat 2.Ünite Özeti PDF](#) - [12.Sınıf Edebiyat 2.Ünite Hikaye Konu Anlatımı PDF](#)

Bu ünite, 1960 sonrası Türk edebiyatındaki hikâye anlayışını ve küçürek (minimal) hikâyelerin özelliklerini öğreneceğiz.

1960 SONRASI HİKÂYE ANLAYIŞI

Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren hikâyeciliğimizin öncü isimleri Memduh Şevket Esenal, Sait Faik Abasıyanık, Sabahattin Ali, Haldun Taner gibi sanatçılar olmuştur. Bu sanatçıların açtığı yollar; birçok yazarın yeni ürünleriyle çeşitlenmiş, zenginleşmiş ve hikâye sanatının nitelikli örneklerinin verilmesine zemin hazırlamıştır.

1950'lerden sonra özellikle **şekil yönünden yenilikler ve tema çeşitliliği**, hikâye dünyamızda büyük gelişmeler oluşturmuştur. Tema ve şekil yönünden çeşitlenen hikâye türünün gelişiminde **Orhan Kemal, Oktay Akbal, Necati Cumalı, Orhan Duru gibi sanatçıların yanında Mustafa Kutlu'nun da önemli bir yeri vardır.**

Cumhuriyet Dönemi hikâyeciliğinde, **özellikle 1960 sonrasında**, artık **geleneksel anlatımın dışında gelişen bir sanat anlayışı** ortaya çıkmıştır. Bu dönemde bir yandan **toplumcu gerçekçilik** gelişirken bir yandan da yazarlar, **toplumsal sorunların getirdiği tedirginlik ve bunalımları psikolojik çözümlerle** okuyucuya yansıtmışlardır. **Bu dönemden sonraki hikâye yazarlarının değişmeyen ortak özellikleri, alışlagelmiş tema ve kurgulardan sıyrılarak yeni arayışlara yönelmeleridir.** Yeni ifade yolları arayan ve farklı teknikleri eserlerinde kullanmaya çalışan sanatçılar, edebiyatta **modernist anlayışla** ürünlerini vermeye başlamışlardır.

Modernist eğilim taşıyan eserler, **toplumla beraber bireyi de önemsemiştir.**

Modernizmi esas alan eserlerde dil ve anlatımda geleneksel tekniklerin dışına çıkılarak **bilinç akışı, iç konuşma, geriye dönüş gibi anlatım tekniklerine** yer verilmiştir. Klasik eserlerde temel alınan olay, karakter, çevre unsurları **önemsizleştirilmiş; simge, imge, bakış açısı, ironi, çağrışım önem kazanmıştır.**

Modern yaşamdaki bireyin bunalımı, toplumla çatışması, yalnızlığı, huzursuzluğu, topluma yabancılaşmasının anlatıldığı bu eserlerde **sıradan bir zaman akışı kullanılmaz; eserdeki kişi veya kişiler aynı zaman dilimi içinde değişik zaman dilimlerini** yaşar.

Modernizmle birlikte özellikle gerçeklerin görüldükleri gibi olmadığı anlayışı yerleşmiş, yerleşik kuralları ve toplumun sıradanlığını eleştirme düşüncesi ağırlık kazanmıştır.

Türk edebiyatında **Ferit Edgü, Bilge Karasu, Orhan Pamuk, Adalet Ağaoğlu, Nezihe Meriç, Pınar Kür, Latife Tekin, Yusuf Atılgan** gibi sanatçıların eserlerinde modernizmin izleri görülür.

KÜÇÜREK HİKÂYE (MİNİMAL HİKÂYE)

Bu hikâyeler; **betimlemeye ve çözülemeye dayanmayan, yalnızca bir anın saptaması olan anlatılardır**. Çok kısa olmalarına rağmen bu hikâyeler yazarının dile hâkimiyetini, kelime dağarcığını, kurgu yeteneğini, duyu ve düşünce dünyasının derinliğini gösteren yoğun anlatımlardır. Küçürek hikâye uzadıkça okuru uyarır, vurucu etkisini yitirir.

Küçürek hikâyeler, az sayıdaki kelimeyle yoğun anlamlar aktarma gücüne sahip olan sanatsal iletişim araçlarıdır. **Küçürek hikâyenin üç önemli belirleyici özelliği vardır: Kısalık, yoğunluk ve birlik**. Bu tür hikâyede **anlam yoğunluğu, doku zenginliği ve biçim sıklığı** dikkat çeker. Hikâyenin **içeriksel ve nesnel ölçüleri, küçük boyutlara** sahiptir. Yazar, okuyucu üzerinde sanatsal bir etki yaratmak ve bu etkiyi artırmak amacıyla **hikâyenin içeriğinin boyutlarını kasıtlı olarak küçültür**. Bu nedenle kelime eksiltme, zaman-mekân ayrıntılarını silme ve bir urumu minyatürleştirme küçürek hikâyelerin en çok yararlandığı anlatı unsurlarıdır.

Ferit Edgü, Haydar Ergülen, Hulki Aktunç, Necati Tosuner, Vüs'at O. Bener, Murat Yalçın gibi sanatçılar küçürek hikâye tarzında eser veren sanatçılardandır.

